

vægtige Grunde for og imod; men jeg hælder dog til den Mening, at den nuværende Linges Tilstand er bedst. — Hvad angaaer Spørgsmaalet om Rigsdagens aarlige eller toaarige Sammentomst, da skal jeg erklære mig aldeles enig med den ærede Minister med Hensyn til Realiteten. Jeg for mit Vedkommende vilde, naar der fra Regjeringens Side forelaa et Lovforslag om, at Rigsdagen skulde være toaarig, stemme derfor; men jeg anseer det for at være af Bigtighed, at man holder alle saadanne Spørgsmaal borte fra denne Forhandling og fra den Sag, hvormed vi nu beskæftige os der, som jeg troer, efter Folkethingets Ønske kun skal angaae de Forandringer, som ere en aldeles nødvendig Folge af, at Fællesforsamlingen bliver given, og i en saadan nødvendig Forbindelse hermed kan jeg dog ikke skønne, at den Forandring, at Rigsdagen fra aarlig bliver toaarig, staaer. Det var iøvrigt en Hofkommelsesfeil af den høitærede Minister, naar han ansøgte, at der i det Forslag til Grundloven, som blev forelagt Rigsforsamlingen, var foreslaaet toaarige Rigsdage; der var netop deri foreslaaet det samme, som er optaget i Grundloven, aarlige Rigsdage, men der var tillige tilføjet, at Forandringer i denne Bestemmelse kunde gjøres ved Lov. — Det, hvorfor jeg fornemmelig begjærede Ordet, var med Hensyn til det Forslag, der er stillet om, at Udtrykket i § 2 „af Staten“ skulde udgaae, hvorved det altsaa vilde komme til at hedde, at den evangelisk-lutheriske Kirke er Folkekirke og „understøttes som saadan“. Jeg finder denne Forandring hensigtsmæssig. Det kunde i og for sig synes ligegyldigt, om man, naar man dog veed, hvad man forstaaer ved et Begreb, optager dette Begreb eller ikke; det kunde synes ligegyldigt, om, naar man veed, at Rigsdagen og Regjeringen ved Ordet „Staten“ i den Forbindelse, hvori det her forekommer, forstaae Kongeriget Danmark, Ordet „Staten“ staaer her eller ikke; men jeg troer dog, at Ordene have en særegen Kraft paa Grund af de Begreber, der efter almindelig Sprogbrug knytte sig til dem, jeg troer, at der i Bibeholdelsen af Benævnelsen „Stat“ for de enkelte Landsdele ligger en Kraft, der vil virke særdeles fremme. Naar man anerkjen-

der tre forskjellige Stater i Monarchiet, saa ligger deri ligesom en Berettigelse for de vedkommende Statsdele til at gaae langt videre i deres Fordringer, end man med Hensyn til det Heles Sammenhold kan ansee for ønskeligt. Det er blevet holdt som et Banner, hvorunder man andre Steder har kæmpet, at man har benævnt Hertugdømmerne som selvstændige Stater, der vare forbundne med hverandre, og, naar man først har erhvervet denne Benævnelse, Benævnelsen „Stat“, for en enkelt Statsdeel, saa følger deraf, at man vil bestræbe sig for at forskaffe de enkelte Statsdele alle de Rettigheder, der ere en consequent Folge heraf, og, hvis de enkelte Statsdele fik alle disse Rettigheder, saa vilde, efter min Mening, Monarchiets Enhed være udsat for ikke uvæsentlige Farer. Jeg maa derfor, med Hensyn til dette Punkt, meget bestemt tilraade, at man slutter sig til Regjeringens Forslag. Skjøndt det i Formen synes ligegyldigt, saa troer jeg dog paa Grund af den sædvanlige Udvikling af de menneskelige Tanker og Begreber, at vidtgaaende Bestræbelser kunne finde deres Rod i Udtrykket „Staten“ her, Bestræbelser, der vilde gaae ud paa at stille de enkelte Landsdele som tre selvstændige Stater, der kun vare knyttede til hverandre ved et løsere Baaud, der kun traadte sammen under Formen af Unionsdelegerede, og derved afgjorde visse Fællesanliggender.

Rosenhorn: Det er netop det samme Endringsforslag, som den ærede sidste Taler berørte, hvormed jeg vilde tillade mig et Par Ord. Jeg anseer det i flere Henseender for ønskeligt, at der ikke foregaaer nogen væsentlig Forandring i de Udtryk, der her staae i Grundloven. Jeg troer, at den Forandring, som er foreslaaet, og hvorefter „understøttes“ skulde forandres til „nyder offentlig Understøttelse“, kunde synes at indeholde en ægthetlig Fortolkning, hvorved der lagdes mindre i den Bistand, som her tilsiges Kirken, end i de Ord, som Grundloven bringer. Derhos ere Ordene: „nyder offentlig Understøttelse“ ubeklingende og minde om andre Forhold end det, her foreligger. Derimod kan jeg ikke see, at der er nogen Nødvendighed for at bibeholde de to sidste Ord „af Staten“. Den ærede Ordfører sagde vel, at, naar man